

tepav

türkiye ekonomi politikaları araştırma vakfı

istikrar enstitüsü

Mali İzleme Raporu

- 2008 Yılı Ocak Ayı
Bütçe Sonuçları

- Mali Disiplini Olumsuz Etkilemeye Yönelik
Mevzuat Düzenleme Girişimleri

© 2008 TEPAV | ISE

Bu rapordaki tüm bilgiler kaynak gösterilmesi kaydıyla kullanılabilir.

I. 2008 Yılı Ocak Ayı Bütçe Uygulama Sonuçları

A. Merkezi Yönetim 2008 Yılı Ocak Ayı Bütçe Sonuçlarına Kısa Bakış

Merkezi Yönetim Bütçesi 2008 yılı Ocak ayı sonunda 524 milyon YTL açık vermiş, faiz dışı denge ise 3,8 milyar YTL düzeyinde fazla vermiştir.¹

2008 yılı Ocak ayı itibarı ile bütçe performansında bir önceki yılın aynı dönemine göre hissedilir bir iyileşme dikkati çekmektedir. Bu durum bütçe harcamalarının nominal olarak azalmasından ve bütçe gelirlerinin ise önemli ölçüde artmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 1. Merkezi Yönetim Bütçesi 2008 Ocak Gerçekleşmeleri (2007 Yılı ile Karşılaştırmalı)

				2007 Yıl Son.	2008 Öde.
<i>milyon YTL</i>	Oc.07	Oc.08	Değişim (%)	Göre Gerç.	Göre Gerç.
Harcamalar	18.488	16.306	-11,80	9,08	7,33
1-Faiz Hariç Harcama	11.467	12.023	4,84	7,41	7,22
Personel Giderleri	4.361	4.841	11,02	10,01	9,95
Sosyal Gv.Kur. Devlet Primi	547	622	13,73	9,43	9,71
Mal ve Hizmet Alımları	838	1.059	26,35	3,78	4,62
Cari Transferler	4.885	5.136	5,14	7,72	7,42
Sermaye Giderleri	146	16	-89,25	1,13	0,13
Sermaye Transferleri	325	29	-90,93	9,16	1,41
Borç Verme	366	319	-12,73	10,30	8,12
Yedek Ödenekler	0	0			
2-Faiz Harcamaları	7.021	4.283	-38,99	14,41	7,65
Gelirler	12.392	15.781	27,35	6,54	7,71
1-Genel Bütçe Gelirleri	12.306	15.581	26,61	6,68	7,81
Vergi Gelirleri	11.077	14.159	27,83	7,25	8,27
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	388	406	4,74	4,90	4,52
Faizler, Paylar ve Cezalar	802	982	22,41	5,13	6,95
Sermaye Gelirleri	9	8	-11,81	0,15	0,19
Alınan Bağış ve Yardımlar	31	26	-14,33	1,72	3,30
2-Özel Bütçe Gelirleri	81	109	34,03	2,14	3,19
3-Düzen. ve Denet. Kurul.Gel.	4	91	2061,44	0,27	5,29
Bütçe Dengesi	-6.096	-524	91,40	43,91	2,91
Faiz Dışı Denge	925	3.759	306,42	2,65	9,89
Program Tanımlı Faiz Dışı Denge	974	4.183	329,47	4,50	13,37

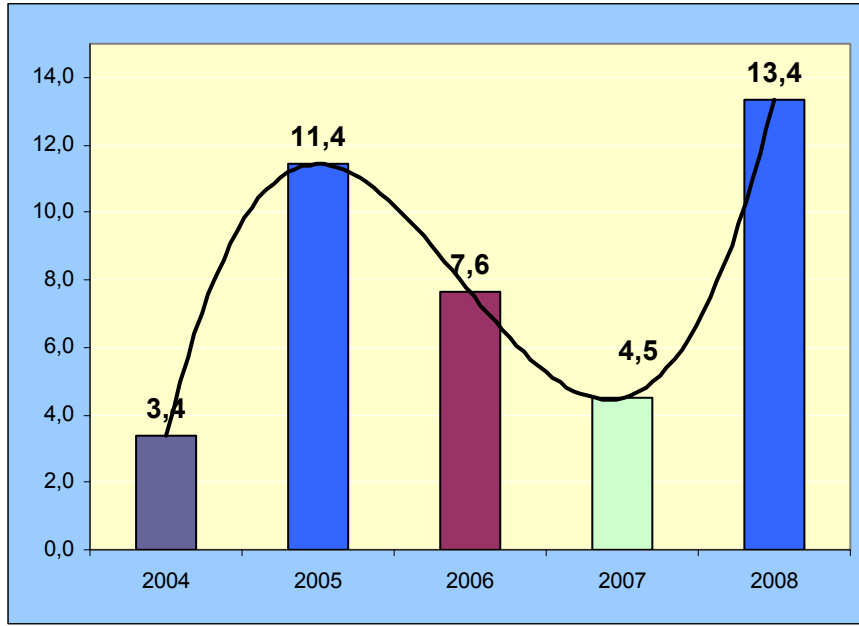
¹ Daha önceki raporlarımızda yerel yönetim ve fonlara aktarılan ödeneğin bir sonraki ay bütçeleştirilmesi sebebiyle açıklanan bütçe dengesinde oluşan farkı gidererek düzeltilmiş bütçe dengesini buluyorduk. 2008 yılı Ocak ayından itibaren bu uygulama bir yılını doldurmuş olduğu için bütçe dengesi üzerinde oluşturduğu etki azalmıştır. Bu sebepten dolayı Ocak 2008 raporumuzdan itibaren bu hesaplamayı yapmamaya karar vermiş bulunmaktayız.

Rakamlara daha yakından bakıldığında; Ocak ayında bütçe giderlerinde % 11,8 oranında düşme gözlemlenirken, faiz dışı giderlerin ise % 4,8 oranında arttığı dikkati çekmektedir. Bütçe giderlerinde yaşanan bu yavaşlama, özellikle bütçe vergi gelirlerinin % 27,8 oranında artması ile birleştiğinde, bütçe performansı önceki yılın aynı dönemine göre daha iyi çıkmaktadır. Nitekim geçen yılın Ocak ayına göre ödeneklerin kullanım oranları düşerken bütçe gelirlerinin gerçekleşme oranı hissedilir oranda yükselmiştir.

Harcama kanadında, faiz harcamalarının geçen yılın Ocak ayına göre düşük gerçekleşmesi bütçe harcamalarındaki düşüşün en önemli nedeni olarak görünmektedir. Dolayısı ile, faiz harcamalarındaki bu gelişme genel olarak bütçe performansındaki iyileşmeyi baz etkisi ile de desteklemiş bulunmaktadır. Ancak özellikle yılın ikinci yarısından itibaren faiz harcamalarının bütçe üzerindeki olumsuz etkisinin daha fazla hissedileceğini düşünmekteyiz.

Program tanımlı faiz dışı denge rakamlarına baktığımızda, 2008 yılının ilk ayında yılsonu hedefinin % 13,4'üne ulaşıldığını görüyoruz. Bu oranın 2007 yılı Ocak ayında % 4,5 olduğu göz önüne alındığında, ilk bakışta program tanımlı dengede geçen yıla göre Ocak ayı için daha iyi bir performans sağlandığı görülmektedir. Ancak IMF ile 7. Gözden Geçirme'nin 2008 Bütçesi öngörülleri konusunda mutabakatın henüz tam olarak sağlanamamış olması, Hükümet'in yılın ilk ayında ödenekleri serbest bırakmayarak harcamaları düşük tutması ve vergi gelirlerindeki artışın aynı düzeyde devam edip etmeyeceği konularındaki soru işaretleri performanstaki bu iyileşmeye dikkatli yaklaşılması gerektiğine işaret etmektedir.

Grafik 1. Merkezi Yönetim Bütçesi Program Tanımlı Faiz Dışı Fazla Performansının Gerçekleşme Oranları (2004-2008)

B. Bütçe Giderleri

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, 2008 yılı Ocak ayında toplam bütçe giderleri 2007 yılının aynı dönemine göre % 11,8 azalmış, faiz dışı harcamalar ise % 4,8 oranında artmıştır. Toplam harcamalardaki bu azalmanın ana sebepleri, faiz giderlerinin 2007 yılına göre yaklaşık 2,7 milyar YTL düşük gerçekleşmesi ile faiz dışı giderlerin artış oranındaki yavaşlama olarak sayılabilir.

Tablo 2. 2007-2008 Ocak Ayı Sonu Karşılaştırmalı Bütçe Harcamaları

(milyon YTL)	Ocak				
	2007	2008	Artış Oranı (%)	2007 Gerç. Oranı (%)	2008 Gerç. Oranı (%)
Merkezi Yönetim Bütçe Harc. Top.	18.488	16.306	-11,8	9,1	7,3
Faiz Dışı Giderler	11.467	12.023	4,8	7,4	7,2
I. Per. Giderleri	4.361	4.841	11,0	10,0	9,9
II.Sos. GÜv. Kur. Devlet Primi Giderleri	547	622	13,7	9,4	9,7
III. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	838	1.059	26,3	3,8	4,6
Sağlık Harcamaları	483	699	44,8	7,3	10,4
İlaç Harcamaları	1	76	12553,7	0,1	7,0
Tedavi ve Sağlık Malzemesi Harc.	0	126	33313,5	0,0	7,0
Yeşil Kart	482	497	3,1	12,3	12,9
Savunma ve Güvenlik (Sağlık Hariç)	69	89	30,4	0,9	1,1
Diğer Mal ve Hizmet Harcamaları	286	270	-5,7	12,4	12,5
IV. Cari Transferler	4.885	5.136	5,1	7,7	7,4
Görev Zararları	67	66	-2,3	4,8	4,2
Hazine Yardımları	3.155	3.571	13,2	8,7	8,9
Sosyal GÜv. Kuruluş. Hazine Yard.	65	74	14,5	8,1	8,0
Sağlık, Emeklilik ve Sosyal Yardım Giderleri	2.911	3.341	14,8	8,8	9,0
Sosyal Güvenlik Açık Finansmanı	2.911	3.007	3,3	11,3	10,4
Kar Amacı GÜt. Kur. Yap. Trans.	109	84	-22,8	16,0	25,1
Hane Halkına Yapılan Transferler	65	47	-28,2	6,5	4,2
Tarımsal Amaçlı Transferler	250	185	-26,1	4,5	3,4
Hane Halkına Yapılan Diğ. Trans.	2	6	280,5	0,2	0,9
Sosyal Amaçlı Transferler	1	3	256,7	1,4	1,4
Yurtdışına Yapılan Transferler	33	36	7,7	6,6	5,5
Gelirden Ayrılan Paylar	1.203	1.138	-5,3	7,0	5,9
V. Sermaye Giderleri	146	16	-89,3	1,1	0,1
VI. Sermaye Transferleri	325	29	-90,9	9,2	1,4
Yurtiçi Sermaye Transferi	325	29	-90,9	9,7	1,6
Yurtdışı Sermaye Transferi	0	0		0,0	0,0
VII. Borç Verme	366	319	-12,7	10,3	8,1
Yurtiçi Borç Verme	366	319	-12,7	11,2	8,6
Yurtdışı Borç Verme	0	0		0,0	0,0
VIII. Yedek Ödenekler	0	0			
Faiz Giderleri	7.021	4.283	-39,0	14,4	7,6

Kaynak: Maliye Bakanlığı Muhasebat Gn. Md. ve kendi hesaplamalarımız

Faiz dışı harcamalardaki artış, personel giderleri, sağlık başta olmak üzere mal ve hizmet alımları ile cari transferler başlığı altında yer alan Hazine yardımları kalemlerinden

kaynaklanmaktadır. Bu kalemlerdeki artış oranı genel artış oranının oldukça üzerindedir.

Faiz dışı giderlerdeki artış oranının % 4,8 ile beklentilerin altında çıkmasının, kısmen bütçe ödeneklerinin tutulması kısmen de bütçe harcamalarının tahakkuk sürecinin ertelenmesi suretiyle gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Nitekim, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 31.01.2008 tarihli ve B.07.0.BMK.0.06.12/390 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Genelgesi de bu düşüncemizi destekler niteliktedir. Bu Genelge'de başta sağlık harcamaları (yeşil kart) olmak üzere geçen yıl kesilen faturalar nedeni ile ödeneğin üstünde gerçekleşen giderlerin tahakkuk ettirilmemesi hususu düzenlenmektedir. Başka bir ifade ile, bütçe harcamaları Maliye Bakanlığı'nın ilgili genelgesi çerçevesinde olduğu gibi gönderilen ödenekle sınırlı tutulmakta ve geçen yıldan kaynaklanan yükümlülük ertelemesi uygulamasına devam edilmektedir.

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

SAYI : B.07.0.BMK.0.06.12/390 31.01.2008*01034

KONU : 2008 Yılı Şubat ayı harcamaları hakkında 2008 YILI
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE UYGULAMA GENELGESİ (Sıra No: 2)

5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun ilgili hükümleri çerçevesinde ödeneklerin kullanımına ilişkin gerekli düzenlemeler yapılmaya kadar; 31.12.2007 tarih ve B.07.0.BMK.0.06.12/390/28832 sayılı (1) Sıra No'lu 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Genelgesinin uygulanmasına Şubat ayında da devam edilecektir.

Anılan Genelgenin 26 ncı maddesinin uygulaması ile ilgili olarak Bakanlığımıza ulaşan, yeşil kart uygulaması kapsamındaki hizmetlere ilişkin bazı tereddütler nedeniyle aşağıdaki açıklamanın yapılması gerekli görülmüştür.

Sağlık Bakanlığı bütçesinde yeşil kartlı kişilerin tedavi ve ilaç giderleri ile ilgili tertiplerde yer alan ödenekler, ihtiyaçlar çerçevesinde Bakanlığımızca her ay münferiden serbest bırakılmaktadır. Bu nedenle, bu tertiplerden ödenek gönderme belgesi ile gönderilen ödenek miktarları dahilinde ödeme yapılması ve ödenek gönderme belgesi ile gönderilmiş kullanılabilir yeterli ödeneği olmadan yeşil kart kapsamındaki hizmetlere ilişkin herhangi bir ödemenin yapılmaması gerekmektedir.

Ayrıca, Sağlık Bakanlığına ait sağlık kurum ve kuruluşlarında yeşil kartlı kişilere verilen tedavi hizmetlerinin karşılığı olarak 31.10.2007 (dahil) tarihine kadar düzenlenen ve 31.12.2007 tarihine kadar ödenmemiş olan fatura bedelleri (323-Bütçeleştirilmiş Borçlar Hesabına alınanlar dahil) için herhangi bir ödeme yapılmayacaktır. (Altı tarafımızdan çizilmiştir)

Gereğini önemle rica ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

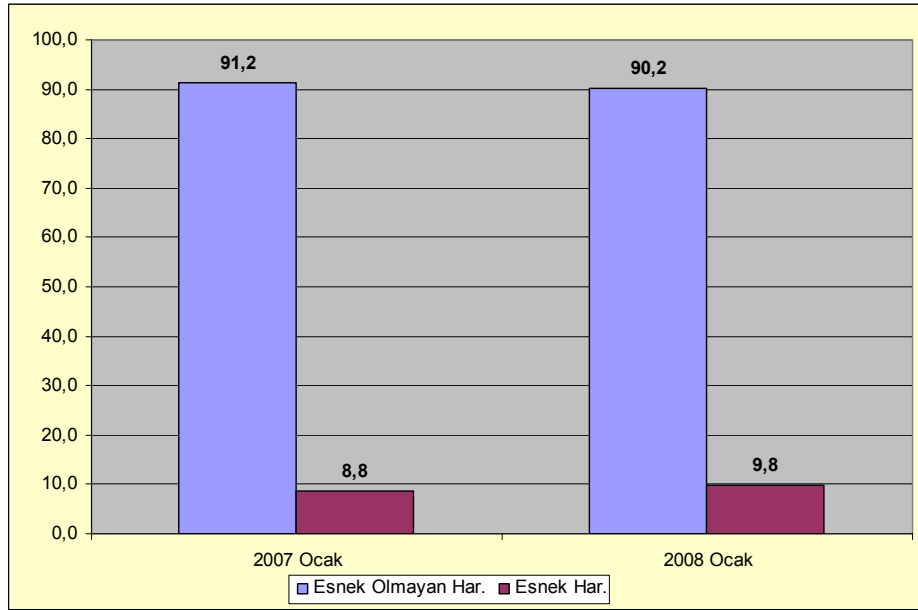
Tablo 3. Ocak Ayı Sonu Merkezi Yönetim Bütçe Faiz Dışı Harcamalarının Faiz Dışı Harcamalardaki Artışa Katkısı

	Artış Oranına Katkı	(%) Dağılım
Faiz Dışı Harcamalar	4,8	100,0
Cari Harcamalar	6,1	126,2
Personel	4,2	86,5
Mal ve Hizmet Alımları	1,9	39,7
Sağlık	1,9	38,9
Savunma ve Güvenlik	0,2	3,7
Cari Transferler	2,2	45,2
Sosyal Güvenlik Kuruluşu.Hazine Yard.	0,1	1,7
Sağlık, Emeklilik ve Sosyal Yardım Giderleri	3,7	77,4
Tarımsal Amaçlı Transferler	-0,6	-11,8
Gelirden Ayrılan Paylar	-0,6	-11,6
Sermaye Giderleri	-1,1	-23,5
Sermaye Transferleri	-2,6	-53,1
Diğer	-0,4	-8,4

Harcama artışına katkı veren kalemleri gösteren tablo çerçevesinde bakıldığında; bu dönemde esnek olmayan harcamaların, yani nitelikleri gereği kamu politikası aracı olarak ihtiyari bir biçimde arttırılıp azaltılması mümkün olmayan harcamaların² toplam harcamalar içindeki payının % 90,2 oranında çıktığını görmekteyiz.

² Esnek olmayan harcamaların belli başlıları bilindiği gibi faiz, personel, sosyal güvenlik kurumlarına transferler gibi yükümlülüklerin yerine getirilmesine yönelik olarak yapılmaktadır.

Grafik 2. Esnek Olan ve Olmayan Harcamaların Bütçe Harcamaları İçindeki Paylarının Gelişimi (2007 - 2008 Ocak)

C. Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri, 2008 yılı Ocak ayı itibarı ile bir önceki yılın aynı dönemine göre ciddi bir sıçrayış göstererek % 27,35 oranında artmıştır. Bu gelişmeye esas olarak Ocak ayında genel bütçe vergi gelirlerindeki artış oranının % 27,8 oranında çıkmış olması yol açmıştır. Bu çerçevede, Ocak ayı itibarı ile toplam vergi gelirleri hedefinin % 8,7'sine ulaşılmıştır. Geçen yıl bu oranın % 7,3 seviyesinde olduğu dikkate alındığında performanstaki artış daha belirgin hale gelmektedir.

Tablo 4. Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri (Ocak)

(milyon YTL)	Ocak 07	Ocak 08	Artış Or. (%)
Merkezi Yönetim Gelirleri	12.392	15.781	27,35
Genel Bütçe Gelirleri	12.306	15.581	26,61
I-Vergi Gelirleri	11.077	14.159	27,83
1. Gelir ve Kazanç Üz. Al.Vergiler	2.777	3.853	38,76
a) Gelir Vergisi	2.979	3.737	25,43
Gelir Vergisi Tevkifatı	2.938	3.700	25,93
b) Kurumlar Vergisi	-203	116	157,17
Kurumlar Geçici Vergisi	-61	66	209,39
2. Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	682	929	36,10
b) Motorlu Taşıtlar Vergisi	678	923	36,23
3. Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	5.114	6.213	21,50
a) Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	1.743	2.057	18,03
b) Özel Tüketim Vergisi	2.757	3.352	21,57
c) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	307	355	15,47
d) Şans Oyunları Vergisi	31	43	38,64
e) Özel İletişim Vergisi	275	406	47,51
4. Uluslararası Tic. ve Mua. Al. Verg.	1.746	2.334	33,62
b) İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	1.580	2.130	34,78
5. Damga Vergisi	299	332	11,08
6. Harçlar	406	496	22,17
7. Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	53	3	-94,46
II-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	388	406	4,74
III-Alınan Bağışlar ve Yard. ile Özel Gel.	31	26	-14,33
IV-Faizler, Paylar ve Cezalar	802	982	22,41
1.Faiz Gelirleri	34	47	36,72
V-Sermaye Gelirleri	9	8	-11,81
Özel Bütçeli İdarelerin Gelirleri	81	109	34,03
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gel.	4	91	2061,44

Toplam vergi gelirlerindeki artışın % 72'si, izleyen tablodan da görüleceği üzere; gelir vergisi tevkifatı, özel tüketim vergisi ve toplam KDV tahsilâtı olmak üzere dört kalemdaki artışlardan kaynaklanmıştır.

Tablo 5. 2007-2008 Ocak Sonu Bütçe Vergi Gelirleri Gerçekleşmesi ve Artış Oranına Katkısı

milyon YTL	Ocak		Artış Oranı (%)	Artış Oranına Katkı (%)
	2008	2007		
Vergi Gelirleri	14.159	11.077	27,8	100,0
Gelir ve Kur.Kaz. Üz.Elde Edilen Ver.	3.853	2.777	38,8	34,9
Gelir Vergisi Tevkifatı	3.700	2.938	25,9	24,7
Kurumlar Geçici Vergisi	66	-61	209,4	4,1
Özel Tüketim Vergisi	3.352	2.757	21,6	19,3
Petrol ve Doğalgaz Ür. İlişkin ÖTV	1.993	1.456	36,9	17,4
Kolalı Gazoz, Alkollü İç. Ve Tüt Mam.	1.000	1.059	-5,5	-1,9
KDV Tahsilatı	4.187	3.323	26,0	28,0
İthalda Alınan Katma Değer Vergisi	2.130	1.580	34,8	17,8
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	2.057	1.743	18,0	10,2
Diğer Vergiler	2.767	2.220	24,7	17,8
Damga Vergisi	332	299	11,1	1,1
Harçlar	496	406	22,2	2,9
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	355	307	15,5	1,5

12 aylık ortalama enflasyonun % 8,6, beklenen büyümenin ise % 4 olduğu ve vergi tahsilâtını etkileyecek ücret düzeyi, faiz gibi diğer parametrelerde dönemsel olarak önemli bir değişimin olmadığı bir ortamda vergi tahsilâtının % 28'lere ulaşan düzeyde artması, son aylarda gözlemlenen vergi toplama çabasının bir sonucu olarak değerlendirilebilir.

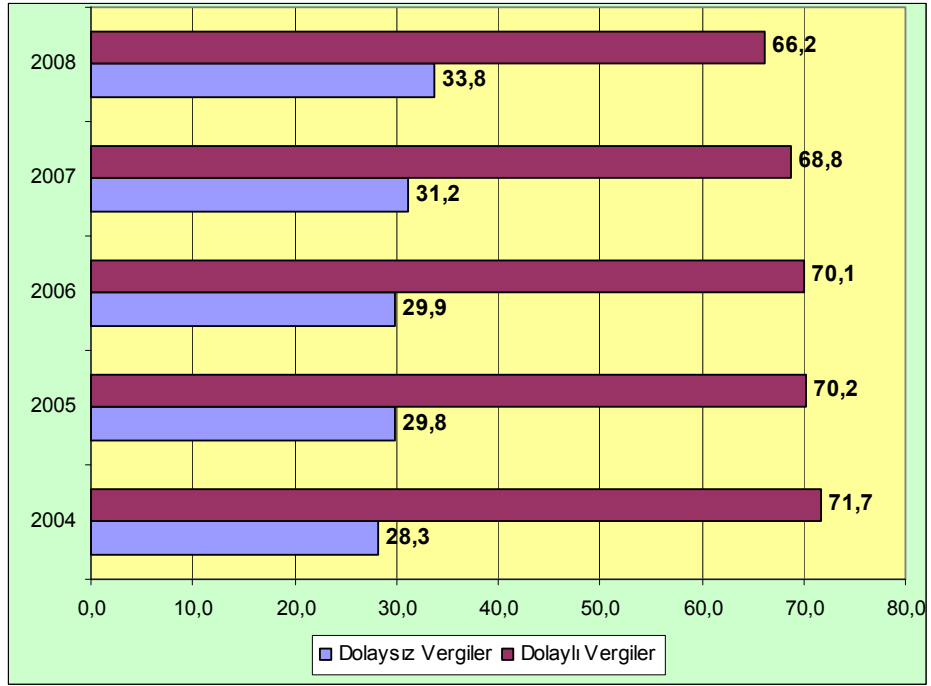
Bu noktada vergi toplama çabasındaki bu artışın arkasında yatan nedenlerin bir defalık tedbirlerden mi yoksa yapısal değişimlerden mi kaynaklandığı sorusu önem taşımaktadır. Bu soruyu yanıtlamaktaki en önemli kısıt; vergi sonuçlarını gösteren mali raporlarda, başta gelir vergisi tevkifatının ayrıntıları olmak üzere, tahsilât detaylarının açıklanmıyor olmasıdır. Örneğin, gelir vergisi tevkifatının yaklaşık % 50'sinin ücretlerden tahsil edildiği varsayılacak olursa, kamu kesimindeki ücret artışlarının Ocak ayında % 11, özel sektör imalat sanayinde çalışanların kazançlarının 2007 yılında % 10'un altında artıyor olması gelir vergisi tevkifatındaki % 25 oranındaki artışa neden olan

unsurların detaylarının bilinmesini daha önemli hale getirmektedir. Bu durum özellikle bundan sonraki dönemde vergi tahsilâtındaki gelişmeyi tahmin etmek açısından da önemli hale gelmektedir. Bu aşamada vergi tahsilâtındaki artışın dönemsel unsurların etkisi ile ortaya çıktığı tahmini daha ağırlık kazanmaktadır. Bu noktada özellikle kamu kurumlarının (KİT'ler ve belediyeler başta olmak üzere) ertelemek suretiyle ödemediği stopajların ve KDV ödemelerinin tahsilâtının bu ayda hızlanmasının etkili olabileceği ihtimali akla gelmektedir.

Bu nedenle vergi çabasının sürekliliği açısından ayrıntılı bir değerlendirme yapmak için Ocak ayı vergi sonuçlarının yeterli bilgi setini henüz vermediği ve gelecek aylardaki uygulama sonuçlarının da beklenmesi gerektiği düşüncesindeyiz.

2008 yılı Ocak ayı itibarı ile genel bütçe vergi gelirlerinin % 66,2'si dolaylı vergilerden, % 33,8'i ise dolaysız vergilerden oluşmuştur.

**Grafik 3. 2004-2008 Ocak Sonu Genel Bütçe Vergi Gelirleri
Tahsilatının Dolaylı ve Dolaysız Vergi Paylarının Gelişimi**

II. Bütçe Finansmanı ve Borç Stokundaki Gelişmeler

Hazine nakit dengesi 2008 yılı Ocak ayı sonunda yaklaşık 1,1 milyar YTL fazla vermiştir.

Tablo 6. Hazine Nakit Dengesi (Ocak)

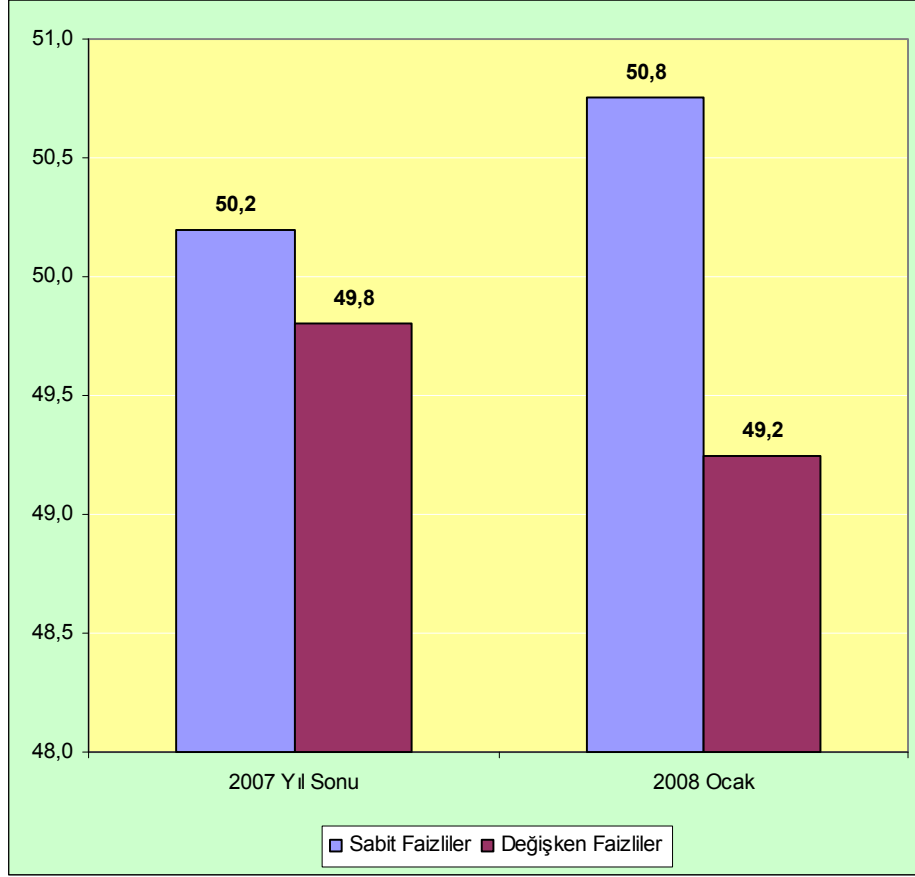
(milyon YTL)	Ocak*
GELİRLER	16.520
GİDERLER	15.344
Faiz Dışı Giderler	11.374
Faiz Ödemeleri	3.970
FAİZ DIŞI DENGİ	5.146
NAKİT DENGESİ	1.176
FİNANSMAN	-1.176
BORÇLANMA (NET)	1.597
DIŞ BORÇLANMA NET	-998
Kullanım	1.214
Ödeme	2.212
İÇ BORÇLANMA NET	2.594
Kullanım	5.726
Ödeme	3.132
ÖZELLEŞTİRME GELİRİ	52
TMSF'DEN AKTARIMLAR	0
DEVİRLİ-GARANTİLİ BORÇ	
GERİ DÖNÜŞÜMLERİ	8
BANKA KULLANIMI	-2.833
KUR FARKLARI	129
BANKA KULLANIMI NET	-2.962

* Geçici

Hazine aynı dönemde 1,6 milyar YTL'lik net borçlanma gerçekleştirmiştir.³ Dolayısı ile, nakit fazlası ile ilave borçlanma hasılatının Hazine'nin kasa hesaplarına aktararak rezerv biriktirildiği dikkati çekmektedir.

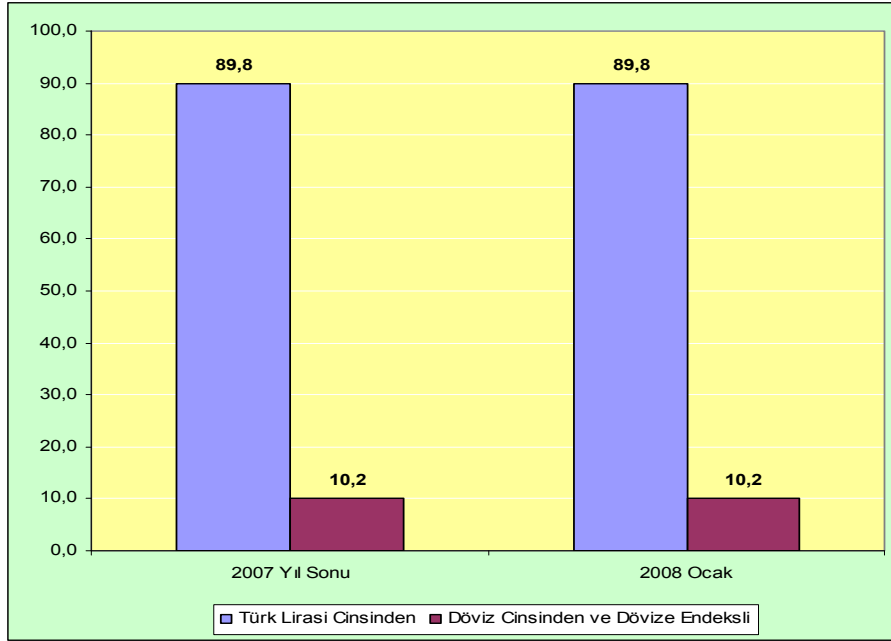
³ Raporumuzun hazırlanması esnasında Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi ve Finansmanı ile Genel Bütçe Dengesi ve Finansmanı tabloları Hazine tarafından henüz açıklanmamıştır. Bu nedenle analizimizi Hazine Nakit Dengesi tablosu ile sınırlandırıyoruz.

Grafik 4. Merkezi Yönetim İç Borç Stoku Faiz Yapısı

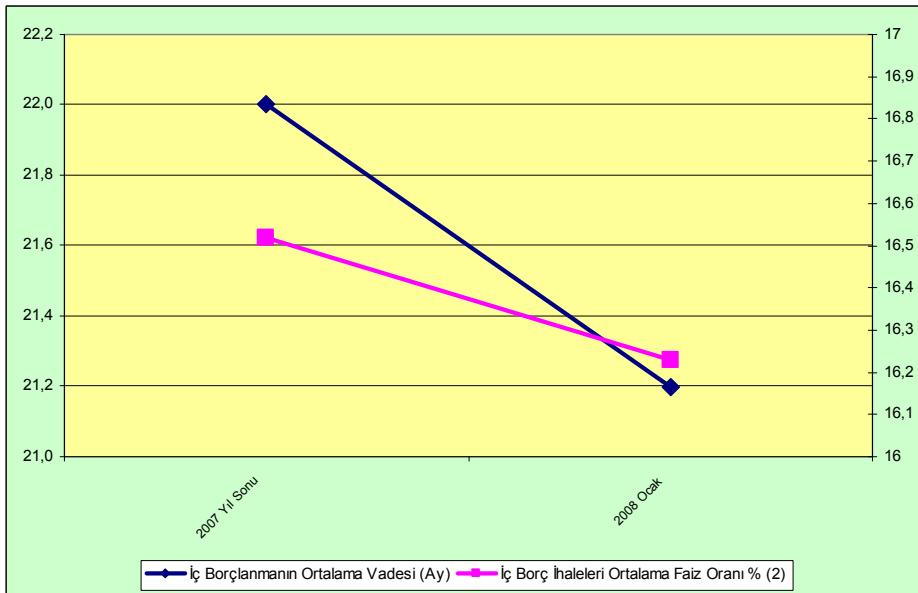
Merkezi yönetim iç borç stokunun faiz kompozisyonunda 2008 yılı Ocak ayı sonunda değişken faizli kâğıtların payının 2007 yıl sonuna göre yaklaşık 0,6 puan azaldığını görmekteyiz.

Grafik 5. Merkezi Yönetim İç Borç Stoku YTL-Döviz Yapısı

İç borç stoku YTL-döviz kompozisyonunda herhangi bir değişim görünmemektedir.

Grafik 6. İç Borçlanmanın Ortalama Vadesi ve Faiz Oranı

Hazine iç borçlanma faizleri ise 2008 Ocak ayında 2007 Aralık ayına göre 0,3 puan azalmıştır. Borçlanma faizlerinin buna rağmen uzun süren katılığının bu ayda da devam ettiğini vurgulamak gerekmektedir.

III. Mali Disiplinden Sapmaya Yönelik Bazı Düzenleme Girişimleri:

Mali İzleme Raporlarımızda esas olarak kamu otoritesinin bütçe uygulama sonuçlarını ve politikalarını mali saydamlık ağırlıklı olarak değerlendirmekte ve bu anlamda gözlemlediğimiz hususlar konusunda kamuoyunda farkındalık yaratmayı amaçlamaktayız. Bu doğrultuda, son zamanlarda Hükümet tarafından hazırlanan ve bir kısmı TBMM'ye sunulan bir kısmı ise yasal hazırlık aşamasında bulunan bazı düzenlemeler konusuna da aşağıda değinmeyi uygun görüyoruz. Hemen belirtmemiz gereken husus, bu sayımızda dile getirdiğimiz konuların raporumuz yayınlanmadan önce de yazılı basında ve muhtelif yazarlar tarafından kamuoyunun gündemine getirilmiş olmasıdır. Bu duyarlılığın ve takip eğiliminin yaygınlaşıyor olması kamu kaynaklarının hükümetler tarafından kullanımı üzerindeki toplumsal denetim açısından olumlu bir gelişme olarak not edilmelidir.

Aşağıda kısaca değineceğimiz bu uygulamalar şu aşamada üç yasal düzenlemeyi kapsamaktadır:

a) Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Kamu Kesimi ile Özel Sektör İşbirliği Modelleri Çerçevesinde Gerçekleştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı Taslağı: Bu taslak halen Devlet Planlama Teşkilatının internet sitesinde yer almaktadır.⁴ Temelde daha önce çıkarılan ve halen yürürlükte bulunan Yap İşlet Devret, İşletme Hakkı Devirleri gibi yatırım modellerine ilişkin mevzuatın tek çatı altında toplanması ve uygulamanın DPT bünyesinde oluşturulacak bir Genel Müdürlük tarafından yürütülmesini amaçlayan bu yasanın mali disiplin açısından en dikkat çeken yönü garanti uygulamalarıdır. Bu tasarının belirli maddelerine ilişkin saptamalarımız aşağıda yer almaktadır.

⁴ <http://ekutup.dpt.gov.tr/haber/ahd/ahd.asp>

1. Taslağın ilgili maddelerine göre alım garantisi, ödeme garantisi vb. adlar altında verilecek garantiler bundan böyle yatırımdan sorumlu idare, Maliye Bakanlığı veya Hazine Müsteşarlığı arasında paylaştırılmaktadır.
2. Bu paylaşım, devletin mali yönden tüzel kişiliğini temsil eden Hazine Müsteşarlığı'nın devletin yükümlülüklerini temsil fonksiyonunu ciddi bir biçimde zedeleyen bir duruma işaret etmektedir. Devleti yükümlülük altına sokan her türlü mali riski (garantiler gibi) bilmesi ve takip etmesi gereken Hazine Müsteşarlığı'nın bu riskler konusunda garanti vermesi gereken tek mercii olması ilkesi bu taslakta göz ardı edilmektedir.
3. Garanti verecek idarenin ön planda olması ve gereken hallerde Maliye Bakanlığı veya Hazine'nin devreye girmesi uygulamada ciddi sakıncalar yaratacak yetki çatışmaları ve keyfilikler yaratabilme riski taşımaktadır.
4. Garanti verilmesi konusundaki yetki ve sorumlulukların bu şekilde geniş, dağınık ve farklı mercileri devreye sokacak biçimde düzenlenmesi uygulamada ortaya çıkacak idari ve cezai sorumlulukların sulandırılmasına ve hesap verme mekanizmalarının devre dışı bırakılmasına yol açar niteliktedir.
5. Son tahlilde garantiyi kim verirse versin yük her zaman olduğu gibi Hazine üzerinde kalacak ve Hazine müdahil olamadığı bazı süreçlerin kamu adına yükümlüsü haline gelecektir. Bu ise mali risklerin gerçekleşmesi durumunda mali disiplinin ciddi bir biçimde zedelenmesine yol açacaktır. Taslakta her yıl bütçeye bu amaçla konulacak ödeneklere sınırlama getirilmesinin bu duruma çare olacağını beklemek mümkün görünmemektedir.

6. Hukuksal açıdan bu tür yükümlölüklerin düzenlenmesi gereken yer 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun olduğu halde⁵, yasaya aykırı bir biçimde bunların ayrı mevzuat ile düzenlenmesi ise 4749 sayılı Kanun’un dolayısı ile, mali disiplinin ve borç yönetiminin temel felsefelerinden birisi olan “Hazine’nin tek borçlanma ve yükümlölük yaratma mercii olması” ilkesinin zedelenmesi anlamına gelmektedir.

b) Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun ile Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı: Bu tasarı halen TBMM gündemindedir. Yukarıda sözü edilen yasa taslağı görüşe açılmışken, bu taslak yokmuşcasına Yap-İşlet Devret Modelinin kapsamının genişletilmesine yönelik bu türden bir yasa çıkarılmasındaki acele anlaşılamamaktadır. Bu yasanın mali disiplin açısından endişe yaratan yönü, uygulama kapsamına alınacak alanlar konusunda muğlâk ve sınırı belli olmayan bir alan açılmasında yatmaktadır. Bu alanlarda bir çeşit görev zararı uygulaması anlamına gelecek şekilde kullanıcılar tarafından karşılanamayacak yararlanma bedellerinin devlet tarafından katkı payı adı altında yatırımcıya ödenmesi uygulaması ise önümüzdeki yıllarda bütçe açıklarını arttıracak şekilde bugünden yeni yükümlölükler yaratılması anlamına gelmektedir.

c) Ulaştırma Altyapı yatırımlarına İlave Kaynak Temini Hakkında Kanun Teklifi: TBMM’ne 29 Ocak 2008 tarihinde sunulan bu düzenlemenin bir Hükümet inisiyatifi mi yoksa iktidar

⁵ 4749 sayılı yasanın 16 ıncı maddesindeki şu ibare özellikle dikkat çekicidir:

“Bu Kanun kapsamında yer alan hususlara ilişkin her türlü değişiklik, ancak bu Kanuna hüküm

eklemek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle yapılabilir. Diğer kanunlarda bu

Kanunda yer alan hususlara ilişkin olarak yapılan düzenlemeler, bu Kanun uygulamaları

açısından geçersizdir.”

partisi milletvekilleriince insiyatif alınarak hazırlanan bir düzenleme mi olduğu konusu tam olarak açık değildir. Hükümet tarafından bir “tasarı” olarak değil, milletvekilleriince bir “teklif” olarak TBMM’ne sunulmuştur. Ancak iktidar partisi grup başkanlığı onayından geçtiği dikkate alınacak olursa, Hükümet’in de bu teklife dolaylı olarak onay verdiği sonucuna ulaşmak mümkündür. Yasa teklifinin kapak yazısı aşağıda yer almaktadır.

AD	T.C. İSTİKLALİYET PARTİSİ
T.B.M.M. Grup Başkanlığı	
Tarih	29.01.2008
Sayı	95

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ulaştırma Altyapı Yatırımlarına İlave Kaynak Temini Hakkında Kanun Teklifimiz, genel ve maddelerin gerekçeleri ile birlikte ilişikte sunulmuştur

Gereğini arz ederiz. Saygılarımızla. 29/01/2008

①
Mustafa Demir
Sorumlu Milletvekili

Mustafa Arslan
Sorumlu Milletvekili

Sebahattin KARAKELLE
Fazılcan N. Z. Kelle

EKLER:

1-Kanun Telifi, genel ve madde gerekçeleri

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Boşluk, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih	29.1.2008
Md.Y.	2/140
Başkan	

Basında da yer aldığı üzere, getirilen teklif temel bütçe ilkeleri (birlik, genellik, saydamlık, mali disiplin) ile hiçbir ilişkisi olmayan, kamu kaynaklarının denetimsiz ve keyfi kullanımına yönelik son derece sorunlu hükümler içermektedir. İçeriğine girmeyi bu açıdan gereksiz gördüğümüz bu düzenlemenin Genel Gerekçesinde yer alan aşağıdaki ifadeler bile başka bir yoruma yer bırakmayacak şekilde amacı gözler önüne sermektedir:

Genel Gerekçe

Bu Kanun ile oluşturulan Hesaptan yapılacak aktarmalar, yapılan aktarmalarla gerçekleştirilen yatırımlar ve hesaptan finanse edilen yatırımları yapan ilgili kurum ve kuruluşların yapacağı harcamalar; bütçe dengesi, kamu kaynaklarında tasarruf ve benzeri amaçlarla çıkarılan finansman karamamesi, kararname, tüzük, yönetmelik, tebliğ ve genelgelerle getirilen veya getirilecek düzenleme, kısıtlama ve sınırlamalara tabi tutulmadan öngörülen sürede bütün projelerin bir an önce bitirilmesi amaçlanmıştır

Ulaştırma Altyapı Yatırımlarına İlave Kaynak Temini Hesabının en belirgin hususiyeti, her hangi bir şekilde doğrudan proje veya ihale yapmak gibi bir işi ve işlevi olmayıp; ilgili kurumların devletin genel işleyişi içinde başlatmış oldukları veya başlatacakları bu Kanun kapsamına giren ulaştırma altyapı projeleri için bütçe dışı ve ilave bir kaynak oluşturulmasına ve aktarımına imkan vermiş olmasıdır.

Sonuç olarak, getirilmeye çalışılan söz konusu düzenlemeler ileride ciddi riskler yaratabilecek, harcama önceliklerini olumsuz etkileyebilecek, harcamaları bütçe dışına çıkartmak suretiyle mali disipline giderek daha fazla ihtiyaç duyulan bir belirsizlik ortamına olumsuz yönde katkı yapabilecek özellik ve içerikte hükümler taşımaktadırlar. Bu açıdan başta 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ile 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkındaki Kanun ile getirilen mali disipline yönelik kazanımlardan geri adım niteliği taşıyan sözkonusu girişimlerin ciddi bir biçimde kamuoyu tarafından sorgulanması gerektiğini bir kez daha vurguluyoruz.

EKLER

**Ek Tablo 1. 2008 Merkezi Yönetim Bütçe Ödenek ve Giderleri
(Ocak Sonu)**

	Ocak	2008 Bütçe	(%) Gerçekleşme	Harcamaların (%) Dağılımı
Giderler	16.305.696	222.256.217	7,34	100,00
Faiz Hariç Giderler	12.022.554	166.256.167	7,23	73,73
I. Personel Giderleri	4.841.110	48.672.049	9,95	29,69
Memur	4.289.467	40.520.597	10,59	26,31
İşçi	153.846	3.707.208	4,15	0,94
Diğer	397.797	4.444.244	8,95	2,44
II. Sosyal Güvenlik Kurum. Devlet Primi	622.053	6.405.463	9,71	3,81
Memur	554.603	5.249.058	10,57	3,40
İşçi	20.860	649.292	3,21	0,13
Diğer	46.590	507.113	9,19	0,29
III. Mal ve Hizmet Alımları	1.058.671	22.905.423	4,62	6,49
Savunma-Güvenlik	89.447	8.410.568	1,06	0,55
M.S.B	67.348	6.783.580	0,99	0,41
Jandarma Genel Komutanlığı	4.837	1.033.708	0,47	0,03
Emniyet Genel Müdürlüğü	17.262	593.280	2,91	0,11
Sağlık Giderleri	699.281	6.741.000	10,37	4,29
Yeşil Kart Uygulamasına İlişkin Sağlık Hizmetleri	496.929	3.850.000	12,91	3,05
İlaç	76.049	1.089.414	6,98	0,47
Tedavi ve Sağlık Malzemesi	126.303	1.801.586	7,01	0,77
Devlet Boçları Genel Giderleri	0	130.000	0,00	0,00
Diğer Mal ve Hizmet Giderleri	269.943	7.623.855	3,54	1,66
IV. Cari Transferler	5.136.224	68.909.600	7,45	31,50
Görev Zararları	65.750	1.551.334	4,24	0,40
KİT Görev Zararları	20.000	733.000	2,73	0,12
Mali Kurumlar	39.000	611.000	6,38	0,24
Diğer Görev Zararları	6.750	207.334	3,26	0,04
Hazine Yardımları	3.571.197	39.912.216	8,95	21,90
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Hazine Yardımları	74.451	932.000	7,99	0,46
İşsizlik Sigortası Fonu	74.451	932.000	7,99	0,46
Sağlık, Emeklilik ve Sosyal Yardım Giderleri	3.341.001	37.031.000	9,02	20,49
Sosyal Güvenlik Açık Finansmanı	3.006.881	28.804.000	10,44	18,44
Mahalli İdareler	109.123	1.235.100	8,84	0,67
Belediyelere Yardım	380	50.000	0,76	0,00
Diğer (İl özel İd. ve köyler)	108.743	1.185.100	9,18	0,67
Diğer Hazine Yardımları	46.622	714.116	6,53	0,29
DFİF	30.000	350.000	8,57	0,18
Diğer	16.622	364.116	4,57	0,10
Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	84.298	335.898	25,10	0,52
Hane Halkına Yapılan Transferler	46.619	1.101.438	4,23	0,29
Burslar ve Harçlıklar	35.685	508.386	7,02	0,22
Eğitim Amaçlı Diğer Transferler	1.710	466.521	0,37	0,01
Sağlık Amaçlı Transfer	3.763	65.271	5,77	0,02
Yiyecek Amaçlı Transfer	4.970	54.894	9,05	0,03
Barınma Amaçlı Transfer	491	6.366	7,71	0,00
Tarımsal Destekleme Ödemeleri	185.000	5.103.000	3,63	1,13
Doğrudan Gelir Desteği	0	2.554.000	0,00	0,00
Ürün Destekleme Ödemeleri	50.000	1.758.000	2,84	0,31
Hayvancılık Destekleme Ödemeleri	105.000	731.000	14,36	0,64
Diğer	30.000	60.000	50,00	0,18
Hane Halkına Yapılan Diğer Transferler	5.833	632.826	0,92	0,04
Sosyal Amaçlı Transferler	3.282	227.791	1,44	0,02
Yurtdışına Yapılan Transferler	35.765	654.057	5,47	0,22
Gelirden Ayrılan Paylar	1.138.480	19.391.040	5,87	6,98
V. Sermaye Giderleri	15.692	11.775.030	0,13	0,10
VI. Sermaye Transferleri	29.463	2.084.420	1,41	0,18
VII. Borç Verme	319.341	3.933.510	8,12	1,96
Yurtiçi Borç Verme	319.341	3.708.510	8,61	1,96
KİT	229.000	1.577.500	14,52	1,40
Risk Hesabı	0	590.000	0,00	0,00
Diğer	90.341	1.541.010	5,86	0,55
Yurtdışı Borç Verme	0	225.000	0,00	0,00
Kıbrıs	0	225.000	0,00	0,00
VIII. Yedek Ödenekler	0	1.570.672	0,00	0,00
Faiz Giderleri	4.283.142	56.000.050	7,65	26,27
I. İç Borç Faizi	3.621.818	46.055.000	7,86	22,21
II. Dış Borç Faizi	661.324	7.066.050	9,36	4,06
III. İskonto ve Kısa Vadeli İşlemlere Ait Faiz	0	2.879.000	0,00	0,00

Ek Tablo 2. Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri Karşılaştırmalı 2007-2008 (Ocak Sonu)

	2007			2008			Artış Oranı
	Ocak	Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı	Ocak	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme Oranı	Ocak
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	18.487.861	203.500.684	9,1	16.305.696	222.553.217	7,3	-11,8
Faiz Hariç Bütçe Giderleri	11.467.005	154.769.069	7,4	12.022.554	166.553.167	7,2	4,8
Personel Giderleri	4.360.556	43.554.730	10,0	4.841.110	48.672.049	9,9	11,0
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Pr	546.960	5.800.916	9,4	622.053	6.405.463	9,7	13,7
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	837.912	22.154.275	3,8	1.058.671	22.905.423	4,6	26,3
Savunma-Güvenlik	68.614	7.576.376	0,9	89.447	8.410.568	1,1	30,4
Sağlık Giderleri	482.965	6.624.064	7,3	699.281	6.741.000	10,4	44,8
Genel Tedavi ve Sağlık Malzemesi Gid	378	1.735.246	0,0	126.303	1.801.586	7,0	
Genel İlaç Giderleri	601	974.930	0,1	76.049	1.089.414	7,0	
Yeşil Kart Sağlık Hizmetleri	481.986	3.913.888	12,3	496.929	3.850.000	12,9	
Devlet Borçları Genel Giderleri	10.772	59.111	18,2	0	130.000	0,0	-100,0
Diğer Mal ve Hizmet Alım Giderleri	275.561	7.894.724	3,5	269.943	7.623.855	3,5	-2,0
Cari Transferler	4.885.015	63.249.159	7,7	5.136.224	69.206.600	7,4	5,1
Görev Zararları	67.273	1.401.345	4,8	65.750	1.551.334	4,2	-2,3
KİT' Görev Zararları	40.000	699.891	5,7	20.000	733.000	2,7	
Mali Kurumlar	6.527	376.432	1,7	39.000	611.000	6,4	497,5
Diğer Görev Zararları	20.746	325.022	6,4	6.750	207.334	3,3	
Hazine Yardımları	3.154.903	36.273.127	8,7	3.571.197	39.912.216	8,9	13,2
Sosyal Güvenlik Kuruluşlarına Hazine Ya	65.031	807.545	8,1	74.451	932.000	8,0	14,5
İşsizlik Sigorta Fonu	65.031	807.545	8,1	74.451	932.000	8,0	
Sağlık, Emeklilik ve Sosyal Yardım Gide	2.911.000	33.063.333	8,8	3.341.001	37.031.000	9,0	14,8
Sosyal Güvenlik Açık Finansmanı	2.911.000	25.823.450	11,3	3.006.881	28.804.000	10,4	
Mahalli İdarelere Hazine Yardımları	158.109	1.706.350	9,3	109.123	1.235.100	8,8	-31,0
Diğer Hazine Yardımları	20.763	695.899	3,0	46.622	714.116	6,5	124,5
Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yap	109.206	681.416	16,0	84.298	335.898	25,1	
Hane Halkına Yapılan Transferler	64.913	994.286	6,5	46.619	1.101.438	4,2	-28,2
Tarımsal Amaçlı Transferler	250.284	5.555.090	4,5	185.000	5.400.000	3,4	-26,1
Ürün Destekleme Ödemeleri	120.000	1.708.455	7,0	50.000	1.758.000	2,8	-58,3
Hayvancılık Destekleme Ödemeleri	130.000	740.690	17,6	105.000	731.000	14,4	-19,2
Diğer Tarımsal Amaçlı Transferler	284	3.105.945	0,0	30.000	2.911.000	1,0	10.463,4
Hane Halkına Yapılan DiğerTransferle	1.533	617.967	0,2	5.833	632.826	0,9	280,5
Sosyal Amaçlı Transferler	920	67.400	1,4	3.282	227.791	1,4	256,7
Yurtdışına Yapılan Transferler	33.204	500.571	6,6	35.765	654.057	5,5	7,7
Gelirden Ayrılan Paylar	1.202.779	17.157.957	7,0	1.138.480	19.391.040	5,9	-5,3
Mahalli İdare Payları	973.432	13.285.805	7,3	1.026.328	15.059.000	6,8	5,4
Fonlara Verilen Paylar	198.065	3.223.685	6,1	216.706	3.822.378	5,7	9,4
Diğer Paylar	31.282	648.467	4,8	-104.554	509.662	-20,5	-434,2
Sermaye Giderleri	145.987	12.915.236	1,1	15.692	11.775.030	0,1	-89,3
Sermaye Transferleri	324.667	3.542.631	9,2	29.463	2.084.420	1,4	-90,9
Yurtiçi Sermaye Transferleri	324.667	3.354.759	9,7	29.463	1.862.447	1,6	-90,9
Yurtdışı Sermaye Transferleri	0	187.872	0,0	0	221.973	0,0	
Borç Verme	365.908	3.552.122	10,3	319.341	3.933.510	8,1	-12,7
Yurtiçi Borç Verme	365.908	3.267.122	11,2	319.341	3.708.510	8,6	
Yurtdışı Borç Verme	0	285.000	0,0	0	225.000	0,0	
Yedek Ödenekler	0	0		0	1.570.672	0,0	
Faiz Giderleri	7.020.856	48.731.615	14,4	4.283.142	56.000.050	7,6	-39,0

**Ek Tablo 3. Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri Karşılaştırmalı 2007-2008
(Ocak Sonu)**

	2008 Ocak	2007 Ocak	Artış (%)	2008 Bütçede Ön Görülen	2007 Yılsonu	2008 Bütçeye Göre Gerçekleşen (%)	2007 Yılsonuna Göre Gerçekleşen (%)
Merkezi Yönetim Gelirleri	15.781.402	12.391.874	27,35	204.556.459	189.617.246	7,71	6,54
Genel Bütçe Gelirleri	15.581.088	12.306.360	26,61	199.410.938	184.235.392	7,81	6,68
I-Vergi Gelirleri	14.158.887	11.076.715	27,83	171.206.312	152.831.736	8,27	7,25
Gelir, Kar ve Sermaye Kazanç. Üz. Al. Ver.	3.852.886	2.776.738	38,76	52.600.000	48.197.403	7,32	5,76
Gelir Vergisi	3.737.053	2.979.336	25,43	38.100.000	34.446.780	9,81	8,65
Beyana Dayanan Gelir Vergisi	19.105	23.976	-20,32	1.512.910	1.505.819	1,26	1,59
Basit Usulde Gelir Vergisi	3.669	8.356	-56,09	214.798	197.097	1,71	4,24
Gelir Vergisi Tevkifatı	3.700.243	2.938.331	25,93	35.141.082	31.678.554	10,53	9,28
Gelir Geçici Vergisi	14.036	8.673	61,84	1.231.210	1.065.310	1,14	0,81
Kurumlar Vergisi	115.833	-202.598	157,17	14.500.000	13.750.623	0,80	-1,47
Beyana Dayanan Kurumlar Vergisi	16.530	-17.418	194,90	220.000	156.122	7,51	-11,16
Kurumlar Vergisi Tevkifatı	33.097	-124.655	126,55	16.000	42.494	206,86	-293,35
Kurumlar Geçici Vergisi	66.206	-60.525	209,39	14.264.000	13.552.007	0,46	-0,45
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	928.720	682.389	36,10	4.029.000	3.645.419	23,05	18,72
Veraset ve Intikal Vergisi	5.719	4.862	17,63	152.000	124.603	3,76	3,90
Motorlu Taşıtlar Vergisi	923.001	677.527	36,23	3.877.000	3.520.816	23,81	19,24
Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	6.212.808	5.113.564	21,50	71.382.312	63.589.293	8,70	8,04
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	2.056.862	1.742.719	18,03	17.652.000	16.792.632	11,65	10,38
Özel Tüketim Vergisi	3.352.177	2.757.374	21,57	44.719.366	39.110.505	7,50	7,05
Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin ÖTV	1.993.186	1.456.265	36,87	25.638.366	22.051.751	7,77	6,60
Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin ÖTV	286.911	192.133	49,33	4.611.000	4.293.326	6,22	4,48
Kolalı Gazoz, Alkollü İç. Ve Tüt Mam.	1.000.029	1.058.698	-5,54	13.207.000	11.720.469	7,57	9,03
Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin ÖTV	72.051	50.278	43,31	1.263.000	1.044.959	5,70	4,81
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	354.570	307.079	15,47	3.975.946	3.149.139	8,92	9,75
Mal ve Hizmetlerden Alınan Diğer V.	449.199	306.392	46,61	5.035.000	4.537.017	8,92	6,75
Uluslararası Ticaret ve Muame. Al. Ver.	2.333.669	1.746.474	33,62	33.502.000	28.970.325	6,97	6,03
Gümrük Vergileri	200.216	163.643	22,35	2.952.000	2.440.591	6,78	6,71
İthalda Alınan Katma Değer Vergisi	2.129.894	1.580.254	34,78	30.500.000	26.492.642	6,98	5,96
Diğer Dış Ticaret Gelirleri	3.559	2.577	38,11	50.000	37.092	7,12	6,95
Damga Vergisi	332.219	299.077	11,08	4.200.000	3.641.947	7,91	8,21
Harçlar	495.661	405.715	22,17	5.400.000	4.741.541	9,18	8,56
Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Ver.	2.924	52.758	-94,46	93.000	45.808	3,14	115,17
II-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	406.004	387.637	4,74	8.978.314	7.903.902	4,52	4,90
Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	110.790	98.653	12,30	1.687.000	1.468.088	6,57	6,72
KİT ve Kamu Bankaları Gelirleri	20.137	26.722	-24,64	4.247.707	4.454.737	0,47	0,60
Kurumlar Karları	171.060	157.343	8,72	1.715.807	918.321	9,97	17,13
Kira Gelirleri	53.621	55.002	-2,51	792.000	680.612	6,77	8,08
Diğer Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	50.396	49.917	0,96	535.800	382.144	9,41	13,06
III-Alınan Bağışlar ve Yardımlar ile Özel Gel.	26.484	30.915	-14,33	801.520	1.801.328	3,30	1,72
Yurt Dışından Alınan Bağış ve Yardımlar	0	0		0	51.820		0,00
Özel Gelirler	26.484	30.915	-14,33	801.520	1.749.508	3,30	1,77
IV-Faizler, Paylar ve Cezalar	981.610	801.905	22,41	14.118.022	15.621.495	6,95	5,13
Faiz Gelirleri	46.654	34.123	36,72	2.225.152	4.615.880	2,10	0,74
Kişİ ve Kurumlardan Alınan Paylar	573.088	497.789	15,13	6.393.236	5.438.273	8,96	9,15
Devlet Payları	17.255	14.689	17,47	240.000	216.235	7,19	6,79
Genel Bütçeli İdarelere Ait Paylar	555.833	483.100	15,06	6.153.236	5.222.038	9,03	9,25
Para Cezaları	246.166	166.343	47,99	3.399.900	3.675.028	7,24	4,53
Yargı Para Cezaları	14.267	11.054	29,07	162.580	159.837	8,78	6,92
İdari Para Cezaları	70.005	51.801	35,14	657.291	711.427	10,65	7,28
Vergi Cezaları	156.213	95.035	64,37	2.557.218	2.687.174	6,11	3,54
Diğer Para Cezaları	5.681	8.453	-32,79	22.811	116.590	24,90	7,25
Diğer Çeşitli Gelirler	115.702	103.650	11,63	2.099.734	1.892.314	5,51	5,48
V-Sermaye Gelirleri	8.103	9.188	-11,81	4.306.770	6.076.931	0,19	0,15
Taşınmaz Satış Gelirleri	8.211	9.228	-11,02	401.300	231.148	2,05	3,99
Taşınır Satış Gelirleri	-108	-40	-170,00	5.470	3.812	-1,97	-1,05
Diğer Sermaye Satış Gelirleri	0	0		3.900.000	5.841.971	0,00	0,00
Özel Bütçeli İdarelerin Gelirleri	108.950	81.287	34,03	3.417.133	3.795.238	3,19	2,14
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	91.364	4.227	2.061,44	1.728.388	1.586.616	5,29	0,27

Ek Tablo 4. 2008 Merkezi Yönetim Bütçe Giderlerinin Fonksiyonel ve Ekonomik Sınıflandırmaya Göre % Dağılımı (Ocak Sonu)

4 a)

	Personel Gid.	SGK Prim Öd.	Mal ve Hiz. Al.	Faiz Harc.	Cari Trans.	Sermaye Gid.	Sermaye Trans.	Borç Verme	Toplam
Genel Kamu Hizmetleri	8,4	0,9	1,2	69,0	20,0	0,0	0,5	0,0	100
Savunma Hizmetleri	80,7	8,7	10,5	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	100
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	83,0	8,7	8,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
Ekonomik İşler ve Hizmetler	32,1	4,3	2,8	0,0	34,0	0,1	0,0	26,7	100
Çevre Koruma Hizmetleri	83,6	11,6	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	1,1	0,1	0,4	0,0	98,3	0,0	0,0	0,0	100
Sağlık Hizmetleri	46,9	7,3	45,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	72,1	9,6	12,0	0,0	5,5	0,8	0,0	0,0	100
Eğitim Hizmetleri	74,5	10,8	8,1	0,0	2,1	0,5	0,0	4,0	100
Sosyal Gv.ve Sosyal Yardımlar	0,6	0,1	0,4	0,0	98,9	0,0	0,0	0,0	100

4 b)

	Personel Gid.	SGK Prim Öd.	Mal ve Hiz. Al.	Faiz Harc.	Cari Trans.	Sermaye Gid.	Sermaye Trans.	Borç Verme
Genel Kamu Hizmetleri	10,8	9,0	6,9	100,0	24,2	11,3	100,0	0,0
Savunma Hizmetleri	11,7	9,8	6,9	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	19,7	16,0	9,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0
Ekonomik İşler ve Hizmetler	5,7	5,9	2,2	0,0	5,7	7,0	0,0	71,7
Çevre Koruma Hizmetleri	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	0,0	0,0	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0
Sağlık Hizmetleri	11,8	14,2	52,5	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	4,8	5,0	3,7	0,0	0,3	15,6	0,0	0,0
Eğitim Hizmetleri	34,8	39,3	17,3	0,0	0,9	64,9	0,0	28,3
Sosyal Gv.ve Sosyal Yardımlar	0,4	0,4	1,3	0,0	66,7	0,0	0,0	0,0
TOPLAM	100	100	100	100	100	100	100	100

Ek Tablo 5. Merkezi Yönetim Borç Stokunun Kompozisyonu (Ocak Sonu)

<i>(milyon YTL)</i>	Merkezi Yönetim Borç Stoku (2007 Sonu)	%	Merkezi Yönetim Borç Stoku (Ocak 2008)	%
İç Borç Stokunun Yapısı	255.310	100,0	258.468	100,0
<i>Kağıdı Elinde Tutanlar Açısından</i>	255.310	100,0	258.468	100,0
Kamuya	66.876	26,2	67.423	26,1
Piyasaya	188.434	73,8	191.044	73,9
<i>Faiz Yapısı Açısından</i>	255.310	100,0	258.468	100,0
Sabit Faizliler	128.148	50,2	131.184	50,8
Değişken Faizliler	127.162	49,8	127.284	49,2
<i>Döviz Kompozisyonu açısından</i>	255.310	100,0	258.468	100,0
Türk Lirası Cinsinden	229.168	89,8	232.109	89,8
Döviz Cinsinden	24.931	9,8	25.132	9,7
Döviz Endeksli TL	1.211	0,5	1.226	0,5
Dış Borç Stokunun Yapısı	78.168	100,0	78.131	100,0
<i>Faiz Yapısı açısından</i>	78.168	100,0	78.131	100,0
Sabit Faizliler	57.731	73,9	57.668	73,8
Değişken Faizliler	20.437	26,1	20.463	26,2
Toplam Borç Stokunun Yapısı	333.478	100,0	336.599	100,0
<i>Kağıdı Elinde Tutanlar Açısından</i>				
Kamuya	66.876	20,1	67.423	20,0
Piyasaya (1)	266.602	79,9	269.176	80,0
<i>Faiz Yapısı Açısından</i>	333.478	100,0	336.599	100,0
Sabit Faizliler	185.879	55,7	188.852	56,1
Değişken Faizliler	147.599	44,3	147.747	43,9
<i>Döviz Kompozisyonu açısından</i>	333.478	100,0	336.599	100,0
Türk Lirası Cinsinden	229.168	68,7	232.109	69,0
Döviz Cinsinden	103.099	30,9	103.264	30,7
Döviz Endeksli TL	1.211	0,4	1.226	0,4
İç Borç Stokunun Ortalama Vadesi (Ay)	25,7		24,9	
İç Borçlanmanın Ortalama Vadesi (Ay)	22,0		21,2	
İç Borç İhaleleri Ortalama Faiz Oranı % (2)	16,52		16,23	

(1) Dış Borç Stokunun tamamının piyasaya olduğu varsayılmıştır.

(2) İskontolu Satışlar

Kaynak: www.hazine.gov.tr